

INFLUENȚA CONCEPTELOR DE SECURITATE ASUPRA CONSTRUCȚIEI STRUCTURILOR MILITARE

Lt.col.drd. Ionel IRIMIA

In determining the armed forces the states will require in the future, a military strategist who will identify the near-term actions to be taken in order to ensure the right military capabilities available when needed. To do so, the strategist must determine the nation's future interests, identify and rank the most significant and likely future threats and opportunities associated with those interests, and discern the future military capabilities the nation will require to accommodate the future security environment. Such planning is fraught with difficulty.

De la căderea Zidului Berlinului, în anul 1989, forțele armate ale statelor s-au schimbat semnificativ pentru a se adapta la ceea ce a devenit cunoscut ca era postrăzboi rece. Nu numai faptul că forțele armate au devenit mai mici, de asemenea, ele au devenit mai letale. În dezvoltarea forțelor specifice actuale și ale viitorului, statele modelează un sistem de sisteme care promite o sinergie fără precedent în luptă și câștigarea războaielor.

Necesitatea presantă de a pregăti forțele armate pentru mediul de securitate internațional, care se succede erei postrăzboi rece, a fost abordată de numeroase studii. Acestea au definit interesele de securitate națională, au descris mediul de securitate internațional viitor, au identificat viitoarele obiective de securitate națională și concepte strategice care derivă din analiza mediului de securitate, și au determinat și au formulat capacitățile militare necesare la începutul secolului XXI.

O concluzie generală, care se desprinde din majoritatea studiilor ce abordează problema definirii forțelor armate reclamate de mediul de securitate și conflict al secolului XXI, relevă faptul că acestea vor diferi în mod distinct ca rol, structură, doctrină și concepte de angajare operațională față de cele pe care le cunoaștem astăzi.

În determinarea forțelor armate pe care statele le necesită în viitor, provocarea pentru specialiștii militari este de a identifica acțiunile pe termen scurt care trebuie să fie luate pentru a se asigura disponibilitatea

capabilităților militare adecvate atunci când este nevoie. Pentru a face asta, specialiștii militari trebuie să determine interesele naționale viitoare, să identifice gama celor mai semnificative și mai probabile viitoare amenințări și oportunități asociate cu acele interese, și să discerne capabilitățile militare viitoare pe care națiunea le reclamă pentru a se adapta la mediul de securitate viitor. Asemenea planificare este plină de dificultate.

Specificitatea intereselor viitoare ale statelor este aproape la fel de incertă ca și amenințările și oportunitățile viitoare. Această ambiguitate combinată cu presiunile politice pentru a amâna hotărârea elementelor pe termen lung pune probleme dificile, substanțiale planificatorilor de la nivelul strategic.

Modelarea forțelor armate

Natura tranzitorie a mediului de securitate internațional care a urmat prăbușirii sistemului comunist a pus mulți specialiști în domeniul securității naționale în dificultate cu privire la tipul de forțe armate pe care o națiune îl reclamă în viitor. În timp ce se caută o soluție la această problemă, specialiștii militari au propus modificări importante în domeniul militar pentru a-l face mai potrivit realităților actuale.

Un concept care să poată ghida deciziile de dezvoltare a forțelor armate reclamate de primele decade ale mediului de securitate internațional și de conflict al secolului XXI este de mare actualitate. În acest sens specialiștii militari din diferite țări au elaborat numeroase studii care tratează problema modelării forțelor armate ale viitorului.

În opinia unor specialiști militari, o abordare rațională pentru a defini forțele armate necesare unui stat este reprezentată de un proces compus din trei părți: determinarea intereselor de securitate națională și obiectivelor în concordanță cu mediul geostrategic al viitorului; proiectarea și formularea conceptelor strategice pentru promovarea intereselor prin îndeplinirea obiectivelor; identificarea capabilităților militare necesare pentru a susține implementarea conceptelor.¹

Din conceptele strategice generale privind securitatea națională, specialiștii militari trebuie să extragă esența și să perfecționeze conceptele militare care integrează cel mai bine instrumentul de putere militară cu celelalte instrumente ale puterii naționale.² Procedând în felul acesta, specialiștii militari concep capabilitățile militare necesare pentru a susține strategia securității naționale.

O gamă variată de factori influențează modelarea forțelor armate ale statelor. Unii factori sunt de natură internă și includ obiectivele politice,

¹Douglas C. Lovelace, Jr., *The revolution in military affairs: Shaping the future U.S. armed forces*, p. 2 (<http://www.army.mil/usassi/>).

² Instrumentele puterii naționale includ puterea economică, puterea diplomatică, puterea informației și puterea militară.

structura și cultura socială, nivelul dezvoltării tehnologice etc. Alți factori sunt externi și derivă din mediul de securitate în care forțele armate ale unui stat trebuie să opereze, apartenența la diferite tratate internaționale de reducere sau limitare a armamentelor convenționale sau de neproliferare, calitatea de membru al unei alianțe etc. Factorii externi care derivă din mediul de securitate și care determină aplicările potențiale ale puterii militare sunt adesea dificil de identificat și de analizat. Totuși ei sunt determinanți de bază privind tipul de forțe armate pe care le necesită o națiune.

Studiile speculative privind evoluția mediului de securitate internațional în secolul XXI scot în evidență faptul că statele se vor confrunta cu numeroase surse de conflict armat care vor pune diverse provocări resurselor de securitate națională. În plus, vor fi multe oportunități de a promova interesele statelor prin aplicarea instrumentului militar de putere națională.

Liderii de la nivelul strategic trebuie să clasifice tipurile potențiale de conflict sau oportunitățile în conformitate cu riscurile pe care ele le reprezintă și avantajele pe care le promite, și în concordanță cu probabilitățile pe care ele le vor dezvolta. Procesul de identificare și de stabilire a priorităților pentru amenințări și oportunități este esențial în construirea unei strategii de securitate națională eficientă.

Așa cum s-a afirmat anterior, provocările pentru specialiștii militari sunt de a identifica acțiunile pe termen scurt care trebuie să fie luate pentru a se asigura disponibilitatea capacităților militare adecvate atunci când este nevoie. Pentru a proceda în acest sens, specialiștii de la nivelul strategic trebuie să determine interesele viitoare ale națiunii și obiectivele, să identifice nivelul celor mai semnificative și probabile amenințări viitoare, și oportunitățile asociate cu acele interese și să discernă capacitățile militare viitoare pe care o națiune le va necesita. Cu toate acestea, dacă planificarea capacităților militare se bazează numai pe analiza prezentului sau pe amenințările iminente și pe oportunități, șansele ca o națiune să aibă forțe relevante în viitor nu poate fi mai bună decât șansele ca obiectivele, amenințările și oportunitățile să rămână statice.

Interesele de securitate națională, obiectivele și conceptele strategice

Analiza capacităților militare ar trebui să înceapă cu o abordare simplificată pentru a defini și analiza interesele și obiectivele de securitate națională viitoare. Pasul următor constă în stabilirea și în folosirea unui model de analiză a mediului de securitate internațional pentru a ajuta la identificarea amenințărilor și oportunităților viitoare. Analiza mediului de securitate internațional sugerează conceptele strategice viitoare de securitate națională și componentele lor militare și descrie capacitățile militare necesare pentru a pune în practică conceptele. Analiza trebuie bazată pur și simplu pe

contribuțiile potențiale pe care operațiile militare reactive și proactive trebuie să le ia pentru a apăra interesele de securitate națională fundamentale. Ca regulă de bază, orizontul planificării trebuie să vizeze o perioadă de aproximativ 20 de ani, suficientă pentru a ghida o schimbare structurală reală a forțelor în scopul protejării și promovării intereselor de securitate națională.

Specialiștii de la nivelul strategic vor continua să extragă misiunile pentru forțele armate din analiza intereselor naționale. Obiectivele securității naționale ale statelor care vor fi stabilite în viitor vor continua să derive din obiectivele constituționale de bază ale guvernelor naționale, dar și din cerințele ca membru al unei alianțe. De asemenea, eforturile de a asigura o apărare comună la nivel european și de a promova bunăstarea generală vor continua să definească interesele de securitate națională în următoarele decade ale secolului XXI.

Categorii de interese

Analizii argumentează statutul legal al „intereselor” prin folosirea unor descriptori, cum ar fi: „de supraviețuire”, „vital”, „important”, „periferic”, „major”, „umanitar” sau alții asemănători.³ Odată ce analizii au încadrat un interes de securitate într-o categorie, specialiștii trebuie să argumenteze dacă interesul ar trebui sau nu să fie urmărit, în funcție de situațiile periculoase curente.

Definirea intereselor naționale reprezintă o provocare în sine. Definiția unui interes „de supraviețuire” este destul de clar formulată; existența fizică a unei națiuni este amenințată de un atac. Folosirea forței militare este promovată indiscutabil în sprijinul intereselor de supraviețuire. Următoarele pe scara intensității sunt interesele „vitale” care vizează daune serioase la adresa unei națiuni, dacă nu se folosesc măsuri drastice, inclusiv forța. Națiunile nu doresc să compromită aceste interese; menținerea integrității teritoriale este un exemplu de interes național vital. Interesele „majore” sunt următoarele pe scara intensității. Similare intereselor vitale, diferența principală dintre cele două categorii de interese este aceea că folosirea forței nu este considerată necesară în apărarea intereselor majore. Națiunile au tendința de a nu merge la război pentru interesele majore deși, ele vor participa la un război pentru protejare intereselor vitale. În cele din urmă, interesele „periferice” influențează interesele generale ale unei națiuni, dar nu reprezintă cu adevărat o amenințare la adresa națiunii luate în ansamblu.⁴ Argumentele cu privire la folosirea forței militare, în general, nu sunt necesare atunci când se adresează intereselor de supraviețuire sau periferice.

³ Douglas C. Lovelace, Jr., *The revolution in military affairs: Shaping the future U.S. armed forces*, p. 5 (<http://www.army.mil/usassi/>)

⁴ Stephen D. Sklenka, *Strategy, National Interests, and Means to an End*, october 2007, p. 6. (<http://www.StrategicStudiesInstitute.army.mil/>)

Totuși, linia care diferențiază interesele vitale de cele majore este cel mai adesea neclară fiind situată într-o zonă în care identificarea strategiei, scopurilor și mijloacelor adecvate se dovedesc a fi cele mai provocatoare. O strategie coerentă începe cu identificarea unui obiectiv dorit sau a unui scop. Înțelegerea scopurilor și obiectivelor nu va garanta victoria, dar eșecul de a le înțelege, în mod virtual, garantează înfrângerea.⁵

Prioritatea obiectivelor

Statele trebuie să implementeze un proces care să asigure protejarea și promovarea intereselor sale, alocând resursele disponibile. Acest lucru necesită identificarea și ierarhizarea obiectivelor de securitate națională bazate pe contribuțiile lor relative la interesele naționale fundamentale. Această prioritate inițială, deși constituie o ierarhizare brută a obiectivelor, nu constituie o bază suficientă pentru o strategie de securitate națională. Riscurile și costurile potențiale legate de obiective, de asemenea, trebuie luate în considerare.

Pentru ca un obiectiv al securității naționale să fie reflectat într-o strategie de securitate națională el trebuie să contribuie atât la protejarea și promovarea intereselor naționale fundamentale, cât și să fie relevant pentru mediul de securitate internațional. În plus, un obiectiv de securitate națională poate fi derivat dintr-un interes național pentru care nu există o amenințare proiectată semnificativ, dacă va exista o oportunitate pentru a amplifica interesul către un nivel care depășește costul de a proceda în acest fel. Indiferent dacă se opune amenințărilor potențiale sau obținerii avantajului din oportunități importante, costurile realizării unui obiectiv nu trebuie să depășească contribuțiile așteptate la interesele fundamentale ale națiunii.

În consecință, pentru simplificarea și clasificarea mediului de securitate internațional este necesar un sistem pentru a facilita definirea amenințărilor și oportunităților, care vor direcționa stabilirea și organizarea priorităților strategice și identificarea capacităților militare necesare.

Analiza mediului de securitate internațional

Specialiștii de la nivelul strategic trebuie să întrebuițeze un proces coerent pentru a prevedea viitorul în scopul stabilirii unei baze clare pentru anticipare și pregătire în domeniul gestionării problemelor de securitate națională și a oportunităților specifice secolului XXI.

Pe măsură ce lumea se mișcă dincolo de perioada războiului rece, tendințele și condițiile predictibile care ies la iveală sugerează cu putere că mediul de securitate internațional poate fi descris ca unul care se înfățișează pe trei niveluri, iar fiecare nivel reclamă, în mod potențial, o aplicare destul de diferită a puterii militare. Modelul pe trei niveluri al mediului de securitate

⁵ Stephen S. Rosenfeld, *The National Interest Test*, Washington Post, July 26, 1996, p. 22. (<http://www.army.mil/usassi/>)

internațional viitor facilitează identificarea amenințărilor și oportunităților, dezvoltarea conceptelor strategice pentru gestionarea lor și definirea capabilităților militare care vor fi necesare să pună în practică conceptele. În plus, un asemenea cadru de analiză permite formularea și articularea clară a recomandărilor pentru a consilia liderii cheie în luarea deciziilor de alocare a resurselor. Fiecare dintre cele trei niveluri va prezenta caracteristici dominante distincte, deși vor fi unele similarități suprapuse în rândul unor state din diferite niveluri. La modul general, nivelul va vedea sistemul de securitate internațional, în mod diferit, va cunoaște presiuni interne diferite, se va concentra pe forme diferite de competiție și conflict, și va configura forțele sale militare în mod corespunzător.

Primul nivel

Primul nivel va fi caracterizat de stabilitate, prosperitate și integrare multidimensională. Economia sa va fi definită tot mai mult de creație, management și manipularea informației decât de industria grea tradițională. Guvernele vor deveni din ce în ce mai mult concentrate la nevoile de afaceri. Interdependența economică în creștere și omogenitatea culturală vor crea legături mai puternice în rândul statelor primului nivel, diluând interesele naționale, granițele și suveranitatea. Guvernele naționale ale primului nivel se vor supune unui număr, întotdeauna în creștere, de reguli internaționale, iar democrația va fi generală.

Pentru statele primului nivel, folosirea forței nu va fi întotdeauna văzută ca o măsură a ultimului mijloc la care se recurge, însă va exista o presiune intensă de a minimaliza riscurile operațiilor militare și de a le conduce la costuri reduse.

Strategiile de securitate vor accentua prevenirea conflictului, dar strategiile militare vor fi mai puțin defensive și vor acorda importanță subcomponentelor ofensive sau proactive. Un punct de vedere colectiv cu privire la securitatea națională va prevala celui bazat pe prezervarea relațiilor economice libere și îmbogățirea națională prin creșterea economică neîngrădită.

Forțele armate ale primului nivel vor fi mici în cea ce privește numărul de oameni implicați, dar vor folosi extensiv tehnologia. În majoritatea cazurilor, gama operațiilor conduse de forțele armate ale primului nivel vor fi de-a lungul spectrului, care privește: reducerea dezastrelor, asistența umanitară, construcția națiunii, menținerea păcii, contactele de cooperare în domeniul militar și altele asemănătoare.

Al doilea nivel

Al doilea nivel va fi compus din cea ce astăzi este cunoscut ca „țări industrializate recent” și din țările mai avansate ale fostului bloc sovietic. Producția industrială tradițională va rămâne baza economică a nivelului. Statul națiune va rămâne instituția politică și economică principală. Cele mai intense dezbateri politice în cadrul celui de-al doilea nivel vor opune pe cei ce cer integrarea economică și culturală dominată de primul nivel împotriva

acelora care se opun acestora și în schimb sunt favorabili naționalismului economic și particularităților culturale.

În cadrul statelor, vor exista schimbări violente, către și de la democrație. Suveranitatea va fi apărată atent de liderii politici. Securitatea națională și strategiile militare vor avea atât componente interne, cât și componente externe. Pe plan intern, armata va fi folosită pentru a garanta supraviețuirea guvernului. Pe plan extern, armata va fi angajată pentru a proteja și a promova interesele naționale, adesea pe seama statelor vecine. Din acest motiv, forțele armate ale statelor nivelului secund vor rămâne concentrate pe războiul în sensul tradițional, convențional, cu structuri de forțe terestre mari și alte categorii de forțe separate, definite de mediul în care ele operează.

Deoarece statele nivelului secund vor avea o toleranță mai mare pentru pierderi, armatele lor, în general, nu vor investi în tehnologie scumpă pentru protecția forțelor. În schimb, ele vor dobândi tehnologii selectate pentru folosirea în scopuri coercitive și vor profita de piețele de armament legale și ilegale, și de tehnologiile disponibile, în mod comercial, pentru utilizări militare.

În consecință, unele state vor dezvolta sau achiziționa un număr limitat de sisteme de arme moderne. În contrast cu forțele armate ale primului nivel, armatele nivelului secund, din cauza toleranței mai mari pentru pierderi și folosirii limitate a sistemelor de înaltă tehnologie, vor fi mai dispuse să se angajeze în operații terestre sau campanii susținute, scumpe și intense. Folosirea deschisă a armelor de distrugere în masă de către statele nivelului al doilea va deveni mai probabilă. Chiar dacă armele de distrugere în masă nu sunt în realitate folosite, ele vor rămâne armele dorite de factorii politici pentru asigurarea ultimei garanții a supraviețuirii naționale, amenințând sau constrângând adversarii, facilitând agresiunea și determinând intervenția militară a primului nivel în domeniul nivelului al doilea.

Armatele nivelului al doilea vor avea capabilități de proiecție a puterii la nivel regional și pot fi folosite împotriva altui stat sau pentru a se opune intervenției regionale din partea actorilor nonregionali. Totuși, statele nivelului al doilea nu vor reprezenta o amenințare globală convențională. Este însă posibil ca ele să reprezinte amenințări globale prin folosirea rachetelor armate cu arme de distrugere în masă și prin proiecția strategică a terorismului sponsorizat de state.

Nivelul al treilea

Cel de-al treilea nivel va avea trăsăturile unui mozaic de stagnare economică, incapacitate de guvernare și violență. Unele state vor rămâne legate de economia globală prin extracția și exportul de materii prime, importul de bunuri finite și ajutoare externe, dar aceasta va afecta numai o mică parte a populației. Multe dintre statele nivelului al treilea se vor confrunta cu perioade repetate de incapacitate de guvernare. Starea de anarhie va fi comună, iar multe state se vor fragmenta.

Violența în statele acestui nivel va fi o parte obișnuită a vieții zilnice pentru mulți oameni. Construcții etice ca „război drept” sau „aversiune față de pierderile colaterale” vor avea puțin sens. De aceea, multe state vor ignora legile internaționale ale conflictului armat. Forțele armate ale statelor respective, în mare măsură, vor lua forma grupurilor înarmate, milițiilor, armatelor personale ale liderilor militari care au autoritate asupra unei zone și grupurilor teroriste.

Producția militară autohtonă va fi scăzută, deci forțele lor armate vor avea capacitate foarte limitată pentru ducerea acțiunilor militare susținute și interarme. Achiziția materialului militar sau jaful este probabil să fie obiectivul predominant al operațiilor militare și ca rezultat nivelul al treilea va asigura un adăpost sigur pentru elementele crimei organizate. Terorismul va fi singura formă importantă de proiectare a puterii, disponibilă în cadrul nivelului al treilea. În plus, statele nivelului trei vor asigura elemente teroriste și tabere de pregătire a teroriștilor pentru statele nivelului doi, care vor să-și stabilească o acoperire pentru actele lor teroriste.⁶

Deoarece natura vieții celui de-al doilea nivel va suprima inhibițiile etice cu privire la folosirea violenței, statele sau liderii militari zonali nu vor avea scrupule și muștrări de conștiință referitor la folosirea terorismului și îl vor privi ca pe o strategie asimetrică justificată pentru combaterea statelor care aparțin primului și celui de-al doilea nivel.

Compararea nivelurilor

În general, armatele primului nivel vor fi capabile să înfrângă forțele numeroase și oarecum cu tehnică inferioară ale statelor nivelului al doilea, dar aversiunea față de pierderi și dificultatea unui sprijin popular și politic susținut pentru operațiile de durată vor fi factori de constrângere importanți. În mod similar, armatele primului nivel vor fi capabile să domine milițiile și armatele private ale nivelului al treilea, dar adesea costurile potențiale ale unei asemenea angajări vor fi prea mari pentru a justifica intervenția militară. În mod special, războiul împotriva terorismului se va dovedi problematic.

Armatele celui de-al doilea nivel, de dimensiuni mari, cu abilitate de a întreprinde operații susținute, intense și cu o toleranță mai mare față de pierderi vor fi, în general, eficiente împotriva forțelor celui de-al treilea nivel. Dar, în timp ce, forțele celui de-al treilea nivel nu vor fi capabile să reziste și să confrunte armatele nivelului al doilea, statele nivelului al treilea vor folosi lipsa lor de inhibiție cu privire la folosirea fără discriminare a violenței pentru a influența primul și al doilea nivel, în mod particular, atunci când ele pot folosi terorismul pentru a obține concesii sau pentru a împiedica intervenția. Prin urmare, nu va exista o organizare ierarhică clară a dominării militare în rândul nivelurilor, pentru toate situațiile.

⁶ Bill Gertz, U.S. *Commander in Gulf Sees Increased Threat from Iran*, Washington Times, January 29, 1997, p. 5.

Relația dintre obiectivele de securitate națională și capacitățile structurilor militare

Obiectivele de securitate națională, conceptele strategice militare de sprijin al acestor obiective și capacitățile structurilor militare pentru implementarea conceptelor reclamate de mediul de securitate sunt prezentate din perspectiva unui stat democratic, membru al Alianței Nord Atlantice, caracterizat de stabilitate, prosperitate și integrare multidimensională, a cărui economie va fi definită de creație, management și de manipulare a informației.

În secolul XXI, extinderea interdependenței globale va descuraja tendințele de izolare națională. Interdependența economică și în domeniul securității între state va camufla interesul de securitate națională. Interdependența nu va reduce competiția dintre state, ci o va face mai subtilă și mai complexă. Deși agresiunea armată convențională între statele primului nivel nu pare plauzibilă, conflictul dintre ele are baze economice. Vitalitatea economică va fi prima preocupare privind securitatea națională. Abilitatea unei națiuni de a investi în tehnologii avansate și de a le transforma rapid în instrumente de persuasiune, coerciție și forță va fi, în mod evident, o funcție a puterii economice.

Dezvoltarea, controlul și aplicarea tehnologiilor erei informaționale va fi puternic concurată în cadrul statelor primului nivel de aceea, un obiectiv de securitate națională va fi reprezentat de dezvoltarea și de angajarea strategiilor pentru a intensifica expansiunea economiei statului respectiv, simultan prin cooperarea și concurența cu celelalte state menținându-se în același timp un nivel acceptabil de suveranitate, drepturi civile și libertăți individuale.

Acesta va fi un obiectiv de înaltă prioritate. *Conceptul strategic de securitate*, care face posibilă realizarea acestui obiectiv, va trebui să recurgă la o îmbinare a instrumentelor puterii naționale pentru obținerea celui mai bun avantaj economic pentru statul respectiv. În mod necesar, conceptul strategic trebuie să aibă componente de apărare reactive și proactive.

Componenta militară a acestui concept de securitate națională se va centra pe apărarea resurselor de informații cheie și pe exploatarea capacităților de informații ale statului. Rezultă necesitatea construirii sau dezvoltării, transformării și îmbunătățirii permanente a acestei capacități. În timp ce protecția sistemelor de informații interne necesită cooperarea între instituțiile statului cu responsabilități în domeniu, responsabilitatea principală pentru războiul informațional la nivel strategic revine instrumentului militar. Armata va necesita capacități care să-i permită detectarea și avertizarea atacului informațional asupra statului și populației. În plus, forțele armate trebuie să fie capabile să împiedice, prevină și să respingă asemenea atacuri. De aceea, armata trebuie să aibă capacități de război informațional defensive pentru a apăra sistemele de informații cheie ale statului de atacurile informaționale. Forțele armate, de asemenea, trebuie să aibă capacități de

război informațional ofensive pentru a împiedica atacurile prin amenințarea cu represalii, și să ducă războiul informațional rapid, dacă este necesar.

Interdependența statelor va da ascensiune unui alt interes de securitate națională. Vor exista suficiente caracteristici comune ale intereselor naționale și împărțirea suveranității în cadrul statelor pentru a spori acordurile de apărare împotriva amenințărilor ridicate de alți actori statali sau nonstatali. În plus, față de responsabilitatea de a apăra teritoriul național, obiectiv obligatoriu și de datoria tuturor națiunilor suverane, toate statele vor avea interese globale de protejat și de promovat. De aceea, ele trebuie să participe total la efortul colectiv de asigurare și garantare a stabilității globale.

Conceptual strategic militar pentru susținerea acestui obiectiv cere elementului militar al unui stat să acționeze pentru a se asigura că este interoperabil și raționalizat cu forțele armate ale statelor din cadrul alianței. Pentru a implementa acest concept forțele armate ale statului trebuie să intensifice contactele militare reciproce, exercițiile și operațiile multinaționale, distribuirea tehnologiei și alte activități pentru a mări sinergia în rândul armatelor diferitor state.

Statele nivelului doi și posibil unele dintre statele nivelului trei vor fi capabile să amenințe statele primului nivel prin dezvoltarea sau achiziționarea armelor nucleare și a mijloacelor pentru folosirea lor. Pe cale de consecință, un al treilea obiectiv de securitate națională de înaltă prioritate este de a asigura apărarea strategică împotriva armelor nucleare sau altor arme de distrugere în masă. Conceptul strategic pentru susținerea acestui obiectiv impune ca împiedicarea extinderii nucleare să fie suplimentată de apărarea strategică comună împotriva armelor de distrugere în masă.

Componenta militară a acestui concept strategic va trebui să participe la efortul multinațional pentru a dezvolta și a desfășura apărarea strategică în statele selectate. Capabilitățile de apărare trebuie să fie direcționate împotriva tuturor modalităților de livrare și de distribuire a armelor de distrugere în masă.

Statele nivelului doi vor construi forțe armate orientate la nivel regional, care încorporează multe tehnologii avansate, însă vor concepe unitățile convenționale de blindate, mecanizate și infanterie ușoară care sunt capabile de agresiune regională.

Asemenea forțe vor fi adecvate pentru ocuparea teritoriilor și controlul populațiilor. În timp ce statele celui de-al doilea nivel vor proiecta forțele lor armate pentru apărare regională sau hegemonie, ele vor încerca să încorporeze caracteristici care vor face armatele lor mai rezistente la coerciție sau intimidare din partea forțele armate ale statelor primului nivel.

Unele state vor dezvolta forțe armate hibride specifice erei industriale, cât și celei informaționale prin dezvoltarea pe scară largă, cumpărarea sau achiziția prin alte mijloace a tehnologiei avansate. De exemplu, deși ele vor proiecta și vor construi structuri convenționale de blindate, infanterie și

artilerie, de asemenea, vor dobândi un număr destul de mare de sisteme de antiinformații, arme anti și contrasatelit, sisteme de apărare antiaeriene avansate, ca și rachete balistice sau de croazieră.

Deoarece statele hibride au potențialul de a amenința direct și serios interesele fundamentale ale unui stat din prima categorie, angajarea lor va fi un obiectiv de securitate națională de înaltă prioritate.

Amenințările și oportunitățile potențiale reprezentate de statele hibride sugerează câteva concepte strategice militare. Pentru a contracara o eventuală amenințare din partea statelor hibrid statele primului nivel trebuie să poseze, în mod particular, capacități care pot fi rapid angajate, simetrice și asimetrice, susținute de forțe de răspuns terestre, maritime și aerospațiale convenționale.

De aceea, majoritatea operațiilor militare convenționale împotriva statelor nivelului doi se vor baza, în mare măsură, pe concepte orientate ofensiv dar care angajează capacități asimetrice. Liderii militari de la nivelul strategic trebuie să fie capabili să adapteze rapid și să reconfigureze structurile militare, atunci când misiunile și condițiile se schimbă. Împiedicarea sau anularea unei asemenea agresiuni va fi un obiectiv de securitate națională de prioritate medie, deoarece puține state specifice nivelului doi vor fi dispuse să amenințe interesele fundamentale ale statelor primului nivel, printr-o agresiune directă și la scară mare.

Constrângerile fiscale și alte presiuni sociale și politice vor împiedica statele primului nivel să mențină în serviciu activ suficiente forțe simetrice pentru a lupta și a învinge multiple conflicte regionale majore. De aceea, trebuie să fie urmărită o nouă strategie pentru gestionarea amenințărilor reprezentate de hegemoniile regionale majore. În primul rând, tehnologia informației trebuie cuplată cu o rețea de informații robustă pentru a crește, în mod semnificativ, cantitatea și calitatea avertizării strategice. Cea de-a doua componentă a strategiei pentru a gestiona amenințările regionale la scară mare necesită capacități de lovire asimetrice eficiente, preemptive și corespunzătoare.

Pentru a contracara riscul unei agresiuni regionale trebuie adoptat un concept de securitate națională care atrage după sine versalitate crescută în cadrul și între instrumentele puterii naționale. Câteva capacități militare sunt sugerate. În primul rând, forțele armate trebuie să fie capabile de lovituri precise cu rază mare asupra țintelor cu valoare pentru adversar și considerate justificate de comunitatea statelor respective.

Instrumentul militar trebuie să fie integrat în implementarea strategiei de securitate națională, încă de la început. Capacitățile militare în domeniile dominării informaționale, informațiilor, protecției forței și războiului neletal vor favoriza coerența contribuției militare la contracararea actelor de dezvoltare a agresiunii. Aceste capacități trebuie să fie asamblate în unități agile și versatile care pot fi rapid combinate /integrate și adaptate unele cu altele și cu alte instrumente ale puterii naționale.

Aceasta va necesita dezvoltarea și achiziția echipamentului multirol proiectat în concordanță cu profilurile de misiune multilaterale care reflectă gama potențială completă a operațiilor militare. Din punct de vedere fizic, mai mici, dar mai versatile, reconfigurabile rapid, unităților militare capabile de misiuni multiple li se vor solicita să asigure o combinație mai eficientă a capacităților militare cu alte instrumente ale puterii naționale.

Forțele armate trebuie să fie capabile să identifice și să angajeze forțele ostile răspândite și amestecate cu populațiile civile în timp ce simultan acordă asistență acelor populații. Acele situații vor solicita o aplicare adaptată în concordanță cu nevoile individuale a capacităților militare pe care numai forțele terestre special instruite, echipate și organizate le poate produce. În mod caracteristic, forțe terestre ale viitorului vor necesita capacități de protecție individuale și la nivelul unității mai bune, acces aproape instantaneu și precis la sprijinul de luptă, și sprijinul logistic și informații în timp real despre disponibilitatea și intențiile forțelor proprii, inamicului și necombatantilor. În plus, forțele terestre viitoare trebuie să fie mai agile, mai puțin constrânse din punct de vedere logistic și capabile de a provoca o serie mai mare de efecte letale și neletale.

Acest lucru va necesita forțe terestre care sunt, în general, la fel de capabile de a supraviețui ca unitățile de blindate și mecanizate actuale, la fel de agile strategic, ca și unitățile ușoare sau aeropurtate, la fel de mobile tactic și operațional, ca și unitățile de blindate, mecanizate și de asalt aerian, și capabile de acțiune întrunit în combinații variate pentru a produce efectele dorite.

Multe dintre inovațiile tehnologice care trebuie să fie aplicate forțelor terestre ale viitorului pot fi anticipate, în mod evident. De exemplu, trupe de soldați moderni, vehicule de cercetare terestră și aeriană telecomandate, santinele robot, sisteme robotizate de detecție și avertizare a minelor, chimică, biologică și radiologică, capacități avansate de operații psihologice și management ale percepțiilor, conștientizarea situațională mărită, sprijin de foc precis, comunicații cu salt în frecvență instantanee, arme neletale, dar incapacitante.

Tehnologiile și conceptele organizaționale inovatoare trebuie să fie aplicate forțelor terestre pentru a le mări puterea de luptă, la riscuri și costuri reduse, pentru a împiedica și înfrânge adversarii viitorului care nu vor respecta regulile civilizate și care vor merge către orice extremă pentru a obține victoria.

Teroriștii înarmați cu arme de distrugere în masă, în viitor, pot fi cea mai mare amenințare la adresa securității naționale a statelor. De aceea, protecția împotriva atacului strategic, de asemenea, trebuie să includă apărări eficiente împotriva amenințării teroriste. Tehnologia poate face o asemenea apărare posibilă, dar ea va implica costuri semnificative și cooperare internațională. Eliminarea teroriștilor cu arme de distrugere în masă va fi un obiectiv de securitate națională de înaltă prioritate.

Apărarea împotriva acestui sistem de armă poate fi realizată numai printr-o combinație eficientă a detecției timpurii; preemțiunea în punctele de origine; interceptarea pe traseu; înfrângerea definitivă de apărarea națională; micșorarea efectelor, capturarea, pedepsirea și atribuirea, dacă eforturile de preemțiune și interceptare eșuează.

Aceste concepte strategice de securitate națională vor necesita cooperare și colaborare internațională și inter-agenții fără precedent. Detecția adecvată, distribuirea informațiilor de către elementul militar structurilor de impunere a legii, și structuri de informații naționale peste tot în lume, interoperabilitatea crescută a sistemelor și procedurilor de informații sunt evidente.

Pentru a susține aceste concepte strategice de securitate forțele armate trebuie să dezvolte capacități contra-teroriste capabile, active și mai puternice pentru a crește în mod eficient eforturile sale antiteroriste.

Organizațiile criminale internaționale vor continua să crească, să se dezvolte și integreze. De vreme ce ele vor amenința frecvent, chiar dacă indirect, interesele fundamentale ale statului, eradicarea lor va fi un interes de securitate națională de prioritate medie.

Conceptul strategic de securitate națională care decurge din obiectivul contracarării crimei organizate internaționale va atrage după sine un efort inter-agenții multilateral similar celui cerut pentru combaterea altor forme de terorism.

Contribuțiile armatei ar trebui să includă obținerea și raportarea informațiilor despre organizațiile criminale străine care amenință interesele fundamentale ale statului și măsuri proactive pentru a încuraja și asista guvernele gazdă în eliminarea acelor organizații. Dincolo de aceste abordări, forțele armate trebuie să fie capabile să asiste națiunile în combaterea organizațiilor criminale prin ajutorarea și asigurarea securității pentru populație și prin asigurarea instruirii și echipamentului pentru forțele de securitate indigene.

Concluzionând, mediul de securitate internațional sugerează interesele, obiectivele de securitate națională și conceptele strategice de susținere a acestor obiective. Componenta militară a conceptelor strategice determină capacitățile structurilor militare pentru implementarea conceptelor și realizarea obiectivelor în scopul protejării intereselor naționale.

Bibliografie:

- * * * *Strategia de Securitate Națională a României*, (proiect) București, 2006.
- * * * *Strategia Militară a României*, (proiect) București, 2006.
- * * * *Carta Albă a securității și apărării naționale*, București, 2004.

- * * * *Strategia de Transformare a Armatei României*, București, 2007.
- Alexandrescu G. *Amenințări la adresa securității*, Editura U. N. Ap. „Carol I”, București, 2004.
- Bădălan, Eugen (coord.) *Concepte strategice și operative de actualitate*, Editura CTEA, București, 2004.
- Frunzeti, Teodor *Securitatea națională și războiul modern*, Editura Militară, București, 1999.
- Mureșan M. *Viitorul conflictelor militare*, Editura U. N. Ap. „Carol I”, București, 2005.
- Douglas C. *The revolution in military affairs: Shaping the future U.S. armed forces*, (<http://www.army.mil/usassi/>)
- Lovelace, Jr. *Strategy, National Interests, and Means to an End*, 2007, (<http://www.StrategicStudiesInstitute.army.mil/>)
- Stephen D. Sklenka *"The National Interest Test,"* Washington Post, July 26, 1996, p. 22. (<http://www.army.mil/usassi/>)
- Stephen S. Rosenfeld *War: Ends and Means*, Washington, DC: Potomac Books, Inc., 2006.
- A. Codevilla, P. Seabury *Making Twenty-First Century Strategy: An Introduction to Modern National Security Processes and Problems*, Maxwell Air Force Base, AL: Air University Press, 2006.
- Donald M. Snow *To Die For: National Interests and Strategic Uncertainties*, in *Strategy and Force Planning*, Newport, RI: Naval War College Press, 2004.
- P. H. Liotta *Joint Vision 2010 (JV 2010)*, (http://www.dtic.mil/joint_vision/jvpub1.htm)
- * * * *Joint Vision 2020 (JV 2020)*, (http://www.dtic.mil/joint_vision/jvpub2.htm)
- * * * *The battlefield of the future – 21st Century Warfare Issues*, Air University, (<http://www.cdsar.af.mil/battle.bftoc.html>)